

Titel Notitie onderzoeksmogelijkheden windenergie Nijkerk
Datum 30-04-2026
Auteur L. van Broekhuizen

Inleiding

In opdracht van de gemeente Nijkerk heeft Bosch & van Rijn een onderzoekskader windenergie opgesteld. Het onderzoekskader windenergie voor de gemeente Nijkerk beschrijft welke milieu- en omgevingsaspecten onderzocht moeten worden om de gemeenteraad inzicht te geven in de mogelijke effecten van windturbines binnen de zoekgebieden langs de A28.

Deze aanvullende notitie verduidelijkt de variatiemogelijkheden en speelruimte binnen dit onderzoekskader. Daarmee wordt inzichtelijk wat de onderzoeken opleveren, welke keuzes mogelijk zijn in het detailniveau, en wat daarvan globaal de gevolgen voor planning en kosten zijn.

Wat leveren de onderzoeken op?

De onderzoeken op basis van het onderzoekskader zijn bedoeld om voorafgaand aan beleidskeuzes inzicht te geven in:

- de mogelijke energieopbrengst van windturbines;
- de belangrijkste milieu- en leefkwaliteitseffecten;
- de verschillen tussen alternatieven (bijvoorbeeld laag vs. hoog, één of meerdere turbines);
- de (on)mogelijkheden binnen de zoekgebieden.

Het gaat nadrukkelijk niet om een besluit over concrete locaties of een uitgewerkt project, maar om een onderbouwde afweging: wil en kan de gemeente Nijkerk een volgende stap zetten richting windenergie, en zo ja onder welke randvoorwaarden?

Relatie met vergunningprocedure

Dit onderzoek vervangt geen (sectorale onderzoeken) die nodig zijn voor een omgevingsvergunning. Veel gebruikte methoden (bijvoorbeeld voor geluid, slagschaduw en externe veiligheid) sluiten wel aan bij latere procedures. Het onderzoekskader verkleint daarmee de kans op verrassingen in een later stadium.

Hoe dan ook moeten voor het verkrijgen van een vergunning alle milieuaspecten onderzocht worden. Dit gebeurt normaliter op kosten van de initiatiefnemer.

Variatieruimte in detailniveau

Het onderzoekskader is behoorlijk volledig in mogelijk te onderzoeken milieuthema's. De gemeente gaat natuurlijk zelf over de onderzoeksopgave en kan dus variëren in detail en diepgang. Die speelruimte is in dit hoofdstuk toegelicht.

Aantal en uitwerking alternatieven

Er is flexibiliteit in:

- de tiphoogte (ca. 150–240 meter);
- de windturbineposities binnen de zoekgebieden

Meer alternatieven geven meer inzicht en vergelijkingsmateriaal, maar vragen ook meer onderzoeksinspanning.

Kwantitatief versus kwalitatief

Niet alle thema's hoeven even gedetailleerd te worden uitgewerkt:

- Kwantitatief (rekenkundig): o.a. geluid, slagschaduw, gezondheid, energieopbrengst, externe veiligheid;
- Kwalitatief (beschrijvend): o.a. landschap, cultuurhistorie, ecologie in de verkenningsfase.

De raad kan kiezen voor:

- een basisniveau: vooral indicatief, alleen de gevoeligste thema's, voldoende voor beleidsrichting;
- een verdiept niveau: meer rekenvarianten, alle thema's, hoog detailniveau.

Drie voorbeeldopties

Hieronder zijn ter indicatie drie concrete opties gegeven waarmee invulling wordt gegeven aan de hierboven genoemde afwegingsmogelijkheden. De gemeente kan kiezen voor één van deze opties of voor een tussenvorm.

Disclaimer: De genoemde doorlooptijden en kosten zijn zeer globaal van aard en dienen enkel ter indicatie. (Externe) mee- of tegenvallers kunnen invloed hebben op de ramingen. Aan de genoemde planningen en kosten kunnen geen rechten worden ontleend.

Voorbeeldoptie 1

Het volledige onderzoekskader wordt uitgevoerd. Alle thema's worden onderzocht met een detailniveau dat vergelijkbaar is met een milieueffectrapportage (plan-MER). In deze fase wordt er nog geen ecologisch veldwerk uitgevoerd, maar volstaat een bureaustudie.

Te onderzoeken alternatieven:

- 2 opstellingen per zoekgebied voor 150 m tiphoogte
- 1 opstelling per zoekgebied voor 240 m tiphoogte (i.v.m. beperkte ruimtelijke schuifruimte)

Globale indicatie kosten

€ 100.000,- ex. btw.

Indicatie planning

Afstemming alternatieven en uitgangspunten: 1 maand

Uitwerken onderzoeken: 2 maanden

Totale doorlooptijd: 3 maanden

Voorbeeldoptie 2

De volledige scope van het onderzoekskader wordt uitgevoerd, maar enkel voor één alternatief met een tiphoogte tussen de maximale en minimale hoogte (210 m). Zo worden alle thema's onderzocht, net als bij optie 1, maar hoeft er maar 1 alternatief te worden uitgewerkt.

Te onderzoeken alternatieven

- 1 opstelling per zoekgebied voor 210 m tiphoogte

Globale indicatie kosten

€ 50.000,- ex. btw.

Indicatie planning

Afstemming alternatieven en uitgangspunten: 2 weken

Uitwerken onderzoeken: 1,5 maanden

Totale doorlooptijd: ca. 2 maanden

Voorbeeldoptie 3

Enkel de gevoeligste milieueffecten worden onderzocht voor één alternatief. Zo krijgt de gemeente inzicht in de effecten die zij het belangrijkst acht, zonder een te grote onderzoeksopgave. Het onderzoek kan zich bijvoorbeeld beperken tot geluid en slagschaduw voor één alternatief met een tiphoogte tussen de maximale en minimale hoogte (210 m).

Te onderzoeken alternatieven

- 1 opstelling per zoekgebied voor 210 m tiphoogte

Globale indicatie kosten

€ 15.000,- ex. btw.

Indicatie planning

Afstemming alternatieven en uitgangspunten: 1 week

Uitwerken onderzoeken: 1 maand

Totale doorlooptijd: ca. 1 à 2 maanden

Samenvatting en aanbeveling

Door bewust te kiezen voor een passend detailniveau kan Nijkerk:

- voldoende informatie verzamelen voor een beleidsbesluit;
- de doorlooptijd beheersbaar houden;
- en onzekerheden expliciet zichtbaar maken, in plaats van ze door te schuiven naar een later stadium.

Deze aanvullende notitie maakt daarmee duidelijk dat het onderzoekskader geen vaststaand keurslijf is, maar een instrument met speelruimte, passend bij de fase waarin de besluitvorming zich nu bevindt.

In deze fase van het proces zijn er nog geen definitieve windturbineposities bekend. Aangezien er nog veel onzeker is, lijkt een hoog detailniveau van onderzoeken niet doelmatig. Om een indicatie te krijgen van de milieueffecten ten behoeve van beleidsvorming lijkt een onderzoek zoals beschreven in voorbeeldoptie 3 voldoende.

Uiteindelijk zullen in het kader van de vergunningprocedure alle milieueffecten in detail worden onderzocht, waarmee alsnog duidelijk moet worden gemaakt dat aan alle normen en regels wordt voldaan.

Bosch & Van Rijn
Franz-Lisztplantsoen 220
3533 JG Utrecht

Tel: 030 - 677 64 66
Mail: info@boschenvanrijn.nl
Web: www.boschenvanrijn.nl

© Bosch & Van Rijn 2026

Behoudens hetgeen met de opdrachtgever is overeengekomen, mag in dit rapport vervatte informatie niet aan derden worden bekendgemaakt. Bosch & Van Rijn BV is niet aansprakelijk voor schade door het gebruik van deze informatie.